

วิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง การพิจารณาคุณค่าวรรณคดีราชาธิราช ตอน สมิงพระราม

1. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ มีการใช้สำนวนโวหารสูง แม้จะใช้ประโยคยาวแต่ใช้ถ้อยคำภาษาและการเข้าประโยคที่สละสลวย

1.1 การใช้สำนวนเปรียบเทียบที่คมคาย เช่น "พระเจ้ากรุงจีนยกมาครั้งนี้อยู่มาดั่งฝนตกหาใหญ่ตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมาเมื่อวสันตฤดูนั้นหาสิ่งใดจะต้านทานมิได้"

หมายถึง กองทัพของพระเจ้ากรุงจีนเป็นกองทัพที่ยิ่งใหญ่ไม่มีใครสามารถต้านทานได้

1.2 ใช้คำคมให้คติเตือนใจ เช่น "เรารักสัตย์ยิ่งกว่าทรัพย์ อย่าว่าแต่สมบัติมนุษย์นี้เลยถึงท่านจะเอาทิพยสมบัติของสมเด็จพระนรินทร์มายกให้เรา เราก็มิได้ปรารถนา" หมายถึง คนที่รักษาคำพูดถึงแม้จะนำทรัพย์อันมีค่ามาให้ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงคำพูดที่เคยให้ไว้ได้"

2. คุณค่าด้านสังคม ค่านิยม และความเชื่อ

2.1 ความเชื่อถือในเรื่องฤกษ์ เช่น ตอนพระเจ้ากรุงต้าฉิงยกทัพมายังกรุงรัตนบุรีระอังวะก็ต้องรอให้ฤกษ์ดีก่อนจะยกทัพมาได้

2.2 ขนบธรรมเนียมในการส่งเครื่องราชบรรณาการไปเพื่อตอบแทน เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งปรับพฤติกรรมปฏิบัติตามที่ฝ่ายตนร้องขอ หรือส่งเครื่องราชบรรณาการไปเพื่อขอให้อีกฝ่ายหนึ่งทำตามที่ตนเองขอ เช่น การส่งพระราชสาส์นจากพระเจ้ากรุงต้าฉิง เพื่อจะให้พระเจ้าอังวะอยู่ในอำนาจออกมาถวายบังคมและต้องการจะดูทหารรักษาหัวขี้ม้าสู้กัน

2.3 การรักษาสัจจะของบุคคลที่อยู่ในฐานะกษัตริย์ เช่น การรักษาคำพูดของพระเจ้ากรุงต้าฉิงเมื่อกามะนีแพ้กียกทัพกลับไปโดยไม่ทำอันตรายแก่ผู้ใดเลย ตามที่ได้พูดไว้

2.4 ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์เช่น สมิงพระรามแม้จะอาสารบให้กับพระเจ้าอังวะ แต่โดยใจจริงแล้วก็ทำเพื่อบ้านเมืองของตน และยังคงจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ของตน

2.5 การปูนบำเหน็จรางวัลให้แก่ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ เป็นการสร้างกำลังใจและผูกใจคนไว้ได้ ดังตอนที่พระเจ้าอังวะให้เหตุผลต่อสมิงพระราม เมื่อสมิงพระรามไม่รับบำเหน็จจากการอาสารบ "อนึ่งเราเกรงคนทั้งปวงจะครหานินทาได้ ท่านรับอาสาทูลพระนครไว้มีความชอบเป็นอันมากมิได้รับบำเหน็จรางวัลสิ่งใด นานไปเบื้องหน้าถ้าบ้านเมืองเกิดการจลาจล หรือข้าศึกมาอย่ายี่เหลือกำลังก็จะไม่มีผู้ใดรับอาสาอีกแล้ว" ด้วยเหตุผลของพระเจ้าอังวะข้างต้น สมิงพระรามจึงต้องรับรางวัลในครั้งนี้